

З ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ І ПРОЕКТУВАННЯ МЕРЕЖІ ДОРІГ

Климчук Альона, ст-ка гр. Зм-31

Керівник : завідувач відділенням,

викладач землепорядних дисциплін,

викладач вищої категорії Січкара О.М.

Немирівський коледж будівництва

та архітектури ВНАУ

Via – Vita! (Дорога – це життя). Такий девіз міжнародної асоціації дорожніх конгресів – світової міжнародної організації дорожників.

Досвід усіх без винятку країн з неспростовною переконливістю свідчить, що автомобільні дороги є важливим фактором економічного і соціального розвитку суспільства.

Сьогодні неможливо уявити собі жодного виду господарської діяльності й жодного державного чи громадського заходу, який міг би бути здійснений без участі транспорту, особливо автомобільного.

Автомобільний транспорт займає особливе місце в сільському господарстві. Вивезення сільськогосподарської продукції, завезення мінеральних добрив, паливно-мастильних матеріалів, а також транспортне обслуговування технологічних процесів в межах господарства здійснюється в основному саме цим видом транспорту. На нього припадає обслуговування пасажирів на внутрішньорайонних і внутрішньообласних маршрутах.

Ефективність роботи автомобільного транспорту залежить від щільності і якості дорожньої мережі. Відсутність добре обладнаних доріг приводить до значного збільшення собівартості сільськогосподарської продукції, несвоєчасного вивозу, а звідси нерідко до її втрати. Незаперечне соціальне значення благоустроєних доріг в сільській місцевості.

У зв'язку з подальшою індустріалізацією сільськогосподарського виробництва, ростом його технічної оснащеності в сільських районах і окремих господарствах, розвиток мережі автомобільних доріг набуває ще більшого значення. Автомобільна дорога є невід'ємним елементом організації території.

Саме по дорогам здійснюється зв'язок між земельним масивом, полем, робочою ділянкою і селом.

Прототипи сучасних автомобільних доріг існували ще в сиву давнину. Таким прототипом є дорога з твердим покриттям. У різні історичні часи такі дороги мали назву сухопутних, звичайних, гужових.

Коли основним видом транспорту був кінний транспорт, дороги здебільшого були ґрунтовими. Проте в країнах південно-східної Азії уже були побудовані дороги значної протяжності, по яких рухались торгові каравани.

Дороги з твердим покриттям будувались у багатьох країнах стародавнього світу: Ассирії, Єгипті, Греції, Китаї, в державі Майя тощо. В Україні за часів Київської Русі тверде покриття влаштовували переважно з дерев'яних настилів, на переходах через водотоки споруджували дерев'яні мости.

В Європі будівництво доріг у ті далекі часи було розпочато в Римській імперії. Римляни побудували в Європі цілу систему доріг, які брали свій початок з Риму. Ці дороги в першу чергу мали військове значення, тому що дозволяли здійснювати швидкі маневри військ. Вони мали незначні ухили і міцне покриття. Для пересічення глибоких улоговин споруджували величні кам'яні мости і віадуки. Відтоді і закріпилось прислів'я: "Всі дороги ведуть до Риму".

У XVIII ст. розвиток капіталістичного способу виробництва дав новий поштовх розвитку засобів транспорту.

У II-й половині 19 ст. в Європі починає швидко розвиватися автомобілебудування. Поява автомобільного транспорту підтвердила, що існуючі на той час польові дороги не можуть задовільнити руху автотранспорту. По-перше, тому що ці дороги були вузькими; по-друге, в літню пору року на них утворювалося багато пилу, що погіршувало видимість на дорогах; по-третє, на ґрунтових дорогах часто утворювались ями та нерівності, які не давали змоги автомобілям розвивати можливу швидкість.

На початку 20-х років нашого століття в Італії вперше в світі були побудовані дороги для руху виключно автомобілів.

Перша світова війна також підтвердила, що успіхи на фронтах у великій мірі були пов'язані з наявністю дорожньої мережі з твердим покриттям. Враховуючи цю обставину, європейські країни, в першу чергу Німеччина, надала будівництву автострад державного значення. Ці реконструйовані автостради діють і в сьогоденні час.

В 19 ст. найбільше поширення в народному господарстві мав залізничний транспорт, однак уже в 20-му столітті його почав відтісняти автомобільний транспорт. Це обумовлено тим, що автомобільний транспорт має низку переваг порівняно з іншими видами транспорту.

По-перше, автомобільному транспорту властива висока маневреність. Якщо для повітряного транспорту потрібні аеродроми, морського – водні шляхи, залізничного – рельсові дороги, то автомобільний транспорт може концентруватися в потрібній кількості, в потрібному місці і доставляти вантаж в будь-яку точку території.

Друга особливість полягає в тому, що автотransпорт здатний доставляти вантажі до місця призначення без проміжних розвантажувальних робіт. Третя особливість – висока швидкість, приблизно рівна швидкості залізничного транспорту.

Недоліком автотransпорту є висока собівартість перевезень порівняно з залізничним і водним транспортом. Це обумовлено застосуванням дорогого палива, великою кількістю обслуговуючого персоналу на тонну вантажу.

Значення автомобільного транспорту в народному господарстві в цілому, і в сільському зокрема, полягає в тому, що перевезення вантажів є невід'ємною частиною загального технологічного процесу. Від того наскільки своєчасно будуть доставлені різні вантажі залежить господарська діяльність будь-яких підприємств. У сільському господарстві автотransпорт є одним з важливих чинників розвитку сільськогосподарського виробництва, його раціонального розміщення та спеціалізації. Від правильної організації перевезень, оснащення господарств транспортними засобами в значній мірі залежить своєчасність виконання сільськогосподарських робіт, продуктивність праці і рівень собівартості продукції.

Розвиток сільськогосподарського виробництва, а також ріст матеріального добробуту і культурних запитів сільського населення приводять до значного збільшення вантажообігу та росту пасажирських перевезень.

Отже, для сільськогосподарського виробництва особливо важливе значення має автомобільний транспорт. Проте ефективність його роботи залежить від стану доріг. Проблемою України є відсутність благоустроєних доріг в сільській місцевості, що приводить до підвищення собівартості продукції, порушує своєчасне проведення сільськогосподарських робіт.

Так, що підготовка землевпорядників ніяк не може обійтись без вивчення цього питання. Землевпорядник в порядку виконання своїх обов'язків здійснює контроль за раціональним використанням земель, бере участь у вирішенні питань відведення земель під будівництво доріг всіх категорій, тому він повинен добре знати основні принципи розміщення дороги в плані, а це в свою чергу вимагає обізнаності з основними елементами автомобільної дороги як інженерної споруди, нормами її проектування.

У практиці проектного інституту "Землеустрою" мають місце спеціальні проектні розробки мережі сільськогосподарських доріг на рівні району, окремих господарств. Тому дисципліна "Основи проектування доріг місцевого значення" є важливою ланкою в підготовці техніка-землевпорядника.

Протягом останніх кількох років в тематиці дипломних проектів включено питання проектування доріг місцевого значення та їх реконструкції. Проектування доріг повино продовжувати створюватися й бурхливо розвиватися для того, щоб зробити наші поселення більш придатними життю, задовольняючи потреби людей.

Список використаної літератури.

1. Проектування автомобільних доріг: навч. посібник / М.І. Мовчан, Ю.М. Собко. – Львів: Видавництво Львівської політехніки. 2012. – 116 с.
2. Проектування автомобільних доріг: Підручник. У 2 ч. Ч.1/ О.А.Білятинський, В.Й.Заворицький, В.П.Старовойда,

Я.В.Хом'як; – К.: Вища шк., 1997. – 518 с.: іл..

3. Лютий Я.І., Тарасюк І.Г., Мицай М.А., Казьмір П.Г. Проектування доріг місцевого значення — Львів: Львів. ДСГУ 1995.-е. 85.